СА СВЯТАМ, ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ!

НЯХАЙ ЖЫВЕ 53-Я ГАДАВІНА ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ!

ГОРАЧА ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, камітэт камсамола і прафком горача віншуюць вас, дарагія таварышы, з 53-й гадавінай Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі!

1970-ы год — знамянальны для ўсяго прагрэсіўнага чалавецтва. У красавіку мы ўрачыста адзначылі 100-годдзе з дня нараджэння вялікага сына Зямлі — Уладзіміра Ільіча Леніна. Зараз усе нашы думы і імкненні накіраваны на дастойную сустрэчу XXIV з'езда КПСС.

Мы ўпэўнены, што калектыў універсітэта не пашкадуе сваіх сіл і ведаў для далейшага развіцця навукі, выхавання высокакваліфікаваных кадраў і ўнясе свой дастойны ўклад у справу будаўніцтва камунізма.

Жадаем вам, дарагія таварышы, плённых поспехаў у вашай шматграннай дзейнасці на карысць любімай Радзімы!

ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

Год выдання другі
№ 10 (51)
СУБОТА
7
ЛІСТАПАДА
1970 года

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

Цана 2 кап.

ЛЕНІНСКІМ ШЛЯХАМ — ДА НОВЫХ ПЕРАМОГ!

25 кастрычніка (7 лістапада) 1917 года пачалася новая эра ў гісторыі чалавецтва — эпоха рэвалюцыйнага абнаўлення свету.

Першымі зверглі ўладу эксплуататараў і пачалі пракладваць шлях да сацыялізма працоўныя нашай краіны.

Пад кіраўніцтвам партыі бальшавікоў яны здзейснілі ў кастрычніку 1917 года подзвіг, які не памеркне ў вяках. Гэта яны, па трапнаму вызначэнню Джона Рыда, «патрэслі свет» і запалілі над ім зару вызвалення чалавецтва ад аковаў капіталізму і каланіялізму.

Пад магутным уплывам Вялікага Кастрычніка пачалася цэлая серыя пралетарскіх рэвалюцый на Захадзе і нацыянальна-вызваленчых войнаў на Усходзе, пачаўся распад каланіяльнай сістэмы. «Мы — падкрэсліваў У. І. Ленін, — абудзілі веру ў сваю сілу і запалілі агонь энтузіязму ў мільёнах рабочых усіх краін».

Л. І. Брэжнеў у сваім дакладзе, прысвечаным 50-годдзю Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, таксама ўказаў на вялікае сусветна-гістарычнае значэнне Кастрычніцкай рэвалюцыі. «7-ае лістапада 1917 года, — гаварыў ён — назаўсёды застанецца ў памяці будучых пакаленняў. Справа Вялікага Кастрычніка перажыве стагоддзі».

Спробы імперыялістаў задушыць савецкую рэспубліку і гэтым патушыць першы ачаг сацыялізма, аплот міру і сапраўднай свабоды ва ўсім свеце, пацярпелі крах. Савецкі народ пад кіраўніцтвам ленінскай партыі грудзьмі стаў на абарону заваёў Вялікага Кастрычніка і цаной многіх тысяч жыццяў лепшых сваіх сыноў і дочак адбіў нашэсце полчышчаў інтэрвентаў і белагвардзейцаў, адстаяў гонар, свабоду і незалежнасць сваёй сацыялістычнай Айчыны ў суровыя гады грамадзянскай вайны.

Нямала працоўных подзвігаў здзейснілі савецкія людзі і ў гады аднаўлення народнай гаспадаркі пасля пераможнага заканчэння грамадзянскай вайны. Сур'ёзныя выпрабаванні на долю нашага народа выпалі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Наша Радзіма не толькі адстаяла сваю свабоду і незалежнасць, але і вызваліла ад фашысцкага нашэсця многія краіны Цэнтральнай і Паўднёва-Усходняй Еўропы і Азіі, абараніла іх ад інтэрвенцыі з боку імперыялістаў, дапамагла многім з іх стаць на шлях сацыялізма або заваяваць нацыянальную незалежнасць, пайсці па некапіталістычнаму шляху развіцця.

Вялікі і слаўны шлях барацьбы і перамог прайшоў Савецкі Саюз за 53 гады. Наша краіна з адсталай, аграрнай ператварылася ў магутную індустрыяльна-калгасную сацыялістычную дзяржаву, у несакрушальны аплот міру і сацыялізма ва ўсім свеце.

За гады савецкай улады непазнавальна змянілася і Беларуская ССР. Яна не толькі ўпершыню ў сваёй шматвекавой гісторыі атрымала дзяржаўнасць і стала роўнай сярод роўных у брацкай сям'і народаў СССР, але і, дзякуючы паўсядзённым клопатам партыі і брацкай дапамозе вялікага рускага і іншых народаў Савецкага Саюза, за кароткі тэрмін з краю цемры і балот стала квітнеючай індустрыяльнай рэспублікай з высокаразвітай нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зместу культурай.

Беларуская ССР, тэрыторыя якой складае адзін працэнт ад агульнасаюзнай, а насельніцтва — каля чатырох працэнтаў, выпускае кожны пяты трактар, кожны восьмы металарэжучы станок, трынаццаты радыёпрыёмнік і тэлевізар і многа іншай прадукцыі.

Наша рэспубліка выпускае зараз толькі металарэжучых станкоў, матацыклаў, гадзіннікаў, веласіпедаў і слоікаў больш, чым выпускала ўся царская Расія. Такім стаў наш беларускі край за невялікі гістарычны прамежак часу.

Заваёвы Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі неабходна берагчы і памнажаць. У сувязі з гэтым свяшчэнным абавязкам савецкіх людзей з'яўляецца барацьба за далейшы рост эканамічнай і абароннай магутнасці нашай Радзімы, барацьба за стварэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізма, за пабудову самага светлага грамадства на Зямлі — камуністычнага. І савецкі народ поўны рашучасці ў любы момант, як і не адзін раз дагэтуль, стаць на абарону любімай Радзімы.

Зараз па ўсёй нашай неабсяжнай Айчыне разгарнуўся патрыятычны рух за дастойную сустрэчу XXIV з'езда КПСС. У сацыялістычным спаборніцтве ў гонар гэтай знамянальнай падзеі новых працоўных перамог дабіваюцца работнікі прамысловасці, хлебаробы, усе савецкія людзі.

У барацьбе за дастойную сустрэчу з'езда партыі ўключылася і савецкае студэнцтва. Яно паслядоўна і нязменна выконвае запаветы Уладзіміра Ільіча Леніна: «авалодваць усёй той сумай ведаў, якія выпрацавала чалавецтва», «вучыцца камунізму». Значнымі поспехамі ў вучобе, навуковай рабоце сустракае гадавіну Вялікага Кастрычніка і калектыў нашага універсітэта.

У закліках да 53-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі Цэнтральны Камітэт КПСС звяртаецца да савецкай моладзі з заклікам настойліва авалодваць марксісцка-ленінскай тэорыяй, вышынямі навукі, тэхнікі і культуры, быць вернымі запаветам правадыра, актыўна ўдзельнічаць у будаўніцтве камуністычнага грамадства. І наша моладзь высокімі паказчыкамі ў вучобе і дысцыпліне, у грамадска-палітычнай і фізкультурна-масавай рабоце сустракае 53 гадавіну Вялікага Кастрычніка і XXIV з'езд КПСС.

Няхай жыве 53-я гадавіна Вялікага Кастрычніка!

Ленінскім шляхам, пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі — да новых перамог у будаўніцтве камунізма!

ТАБЕ, ВЯЛІКІ КАСТРЫЧНІК,

★ ★ ★

Сёння ў нас — вялікае свята. Па традыцыі прынята адзначаць яго поспехамі ў рабоце, вучобе, грамадскай дзейнасці, дзяліцца планамі на будучае. Яно і вядома. Мы жывём пад сонцам Вялікага Кастрычніка.

Студэнты расказваюць аб поспехах сваіх груп, вучоны дзеліцца ўражаннямі аб сусветным кангрэсе гісторыкаў, выкладчык апавядае аб школе юных матэматыкаў і да т. п.

Усё гэта непасрэдна звязана з нашай савецкай рэчаіснасцю.

І жывём, і творым, і ствараем мы ў імя нашай рэвалюцыі, у імя камунізма.

Дык зззяй заўсёды над планетай, слаўны Кастрычнік — нашы магутныя крылы, наша пуцяводная зорка!

УСЁ ЗАЛЕЖЫЦЬ, РАБЯТЫ, АД ВАС

Падыходзіць к канцу наша студэнцкае жыццё. Педпрактыка, дзяржаўныя экзамены і — бывай, універсітэт. Як жа пражылі мы гэтыя гады, чаму навучыліся?

Успамінаецца першы курс. Нас было трыццаць, трыццаць не падобных адзін на другога юнакоў і дзяўчат, якія лічылі сябе ўжо дарослымі. У кожнага было сваё жыццё, свае сябры. Цяпер нам трэба было ствараць новую студэнцкую сям'ю. Згуртаваў, з'яднаў нас першы ж выезд на ўборку бульбы. Добра працавалі, весела адпачывалі. Стамляліся за дзень, а вечарам зноў збіраліся разам. Спявалі, танцавалі, дзяліліся ўражаннямі. У інстытут прывезлі грамату ад праўлення калгаса, шматлікія фотаздымкі, якія дапамаглі афарміць стэнд, калекцыю сатырычных лісткоў — маланак. Іх выпускалі штодзённа.

Студэнцкія будні. Лекцыі, практычныя заняткі, калоквіумы. Зразумела, не ўсё праходзіла гладка. Адзін сустракаў цяжкасці пры вывучэнні хіміі, другому даводзілася больш увагі ўдзяляць фізіцы. Дапамагалі адзін другому, хваляваліся за кожнага, строга ўшчувалі лайдакоў.

У хуткім часе ў групе склалася абстаноўка, якая выключала несур'ёзныя адносіны да заняткаў.

Не забывалі і аб адпачынку. У кіно, тэатр хадзілі разам. «Сільву», «Лебядзінае возера», «Вайну і мір», маскоўскі цырк — усё гэта мы глядзелі калектыўна. А колькі хвалюючых мінут даставілі нам групавыя музычныя вечары! Мы знаёміліся з жыццём і творчасцю Глінкі, Чайкоўскага, Дунаеўскага. Рыхтавалі вечары ўсёй групай — адны шукалі пласцінкі, магнітафонныя запісы, другія — развучвалі творы кампазітараў, трэція — адказвалі за афармленне.

Да 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна мы падрыхтавалі літаратурна-музычную кампазіцыю, з якой выступалі ў сярэдняй школе № 3 і на кансервавым камбінаце.

А колькі было экскурсій, прагулак!

Вось ужо два гады наша група лічыцца лепшай ва універсітэце. За паспяховую вучобу і актыўны ўдзел у грамадскім жыцці мы былі ўзнагароджаны паездкамі ў Ленінград і Хатынь. Уражанні ад наведвання гэтых мясцін надоўга застануцца ў нашай памяці.

І вось ён ідзе — апошні год нашага студэнцкага жыцця. Цяжка будзе развітвацца з сябрамі, з любімымі выкладчыкамі.

Нам хочацца сказаць сённяшнім першакурснікам: «Ад вас залежыць, як пройдуць вашы студэнцкія гады. Старайцеся самі зрабіць сваё жыццё цікавым і захапляючым».

Т. ЗАЙКОЎСКАЯ,
студэнтка 5 курса біёлага-глебавага факультэта.

Маладосць. Пара пошукаў і знаходак, задум і здзяйсненняў, пара шчаслівая і светлая. І стала яна такой таму, што быў кастрычнік 1917 года.

З павагай да нашай гістарычнай школы

У жніўні гэтага года адбылася знамянальная падзея ў жыцці вучоных-гісторыкаў свету — XIII Міжнародны кангрэс гістарычных навук у Маскве. У гэтым кангрэсе прынялі ўдзел звыш 3600 вучоных-гісторыкаў з 48 краін, у тым ліку больш 2200 гісторыкаў краін сацыялістычнай садружнасці. Самай прадстаўнічай дэлегацыяй была дэлегацыя савецкіх гісторыкаў — 1327 вучоных, у якой 30 чалавек былі прадстаўнікамі гістарычнай навукі БССР. З капіталістычных краін самыя шматлікія дэлегацыі — ад 100 да 270 дэлегатаў кожная — прыслалі Японія, Італія, Іспанія, ФРГ, ЗША і Францыя.

Восем дзён (з 16 па 23 жніўня) працягваўся гэты сусветны форум гісторыкаў. І ўсе гэтыя восем дзён у шматлікіх аўдыторыях будынка МДУ імя М. В. Ламаносава на Ленінскіх гарах ішлі вострыя дыскусіі ва ўсіх секцыях, пачынаючы з гісторыі старажытнага свету і канчаючы секцыяй сучаснай гісторыі, вострыя спрэчкі па актуальных пытаннях гісторыі чалавецтва са старажытнага часу да нашых дзён.

І гэта не дзіўна, таму што тут сутыкаліся розныя пункты гледжання, выступалі адзін за другім прадстаўнікі розных ідэалогій. Каля 600 гісторыкаў прынялі ўдзел у навуковых дыскусіях кангрэсу.

Найбольшы поспех і найбольшую актыўнасць выклікала тэма метадалогіі гістарычных доследаў «Гісторык і сацыяльныя навукі». Рад гісторыкаў капіталістычнага свету, такія як Дж. Хекстэр (ЗША) і іншыя, спрабавалі даказаць непрыймальнасць для гістарычнай навукі марксісцка-ленінскага дыялектычнага метаду, заклікалі гісторыкаў карыстацца ў сваіх доследах «класічнай гістарычнай кухняй», гэта значыць, старымі метадамі і прыёмамі апрацоўкі гістарычных даных, не забываючы і аб сярэдневяковай схаластыцы. Аднак падобныя выказванні атрымалі належны адпор з боку гісторыкаў СССР і іншых краін сацыялізма.

З іншых тэм кангрэсу асобы інтарэс у гісторыкаў свету выклікалі тэмы: «Ленін і гісторыя», «Свет у перыяд паміж дзвюма сусветнымі войнамі», «Працоўныя масы ў перыяд паміж дзвюма сусветнымі войнамі», «Працоўныя масы ў перыяд другой сусветнай вайны».

Вельмі сур'ёзныя пярэчанні выклікалі некаторыя палажэнні з даклада «Фашызм. Разнавіднасць фашызму ў Цэнтральнай і Усходняй Еўропе». У ім сцвярджалася, што не ўсе фашысцкія партыі перараслі ў сапраўдныя фашысцкія партыі, што сярод апошніх былі і не зусім дрэнныя партыі.

Вельмі шчыра выказаўся за рэабілітацыю фашызму дэлегат Ватыкана Канзеліус, які заявіў, нібыта «неабходна адмовіцца ад тэорыі, што фашызм — заўсёды зло», што фашызм ёсць класічны і некласічны, рэакцыйны і нерэакцыйны. Як прыклад такога «нерэакцыйнага» фашызму ён прывёў румынскі фашызм на той падставе, што ядро фашысцкай арганізацыі Румыніі складалі малодшыя афіцэры і студэнты, гэта значыць, моладзь, якая, на яго думку, заўсёды прагрэсіўная і рэвалюцыйная па свайму светапогляду. Падобныя выказванні выклікалі рашучы пратэст з боку нашых савецкіх гісторыкаў, гісторыкаў краін сацыялістычнай садружнасці і нават многіх гісторыкаў капіталістычных дзяржаў.

У цэлым дыскусіі кангрэсу паказалі, што ўсё большая колькасць даследчыкаў падыходзіць да вывучаемых пытанняў з марксісцкіх пазіцый. Гэты рост уплыву марксісцка-ленінскага разумення гістарычных працэсаў радуе нас, гісторыкаў-марксістаў. Можна з упэўненасцю сказаць, што немалую ролю адыграў і XIII Міжнародны кангрэс гістарычных навук. Дзелавое абмеркаванне на ім разнастайных праблем, якія ўяўляюць з сябе вялікі навуковы інтарэс, безумоўна, будзе, як адзначыў у сваім прывітанні кангрэсу Старшыня Савета Міністраў СССР А. М. Касыгін, «садзейнічаць далейшаму развіццю гістарычных даследаванняў дзеля сапраўднага грамадскага прагрэсу, супраць спроб выкарыстаць гісторыю ў рэакцыйных, антыгуманных мэтах».

Павага гісторыкаў свету да нашай гістарычнай школы праявілася і ў тым, што прэзідэнтам кангрэсу быў аднагалосна выбран вядомы савецкі вучоны — акадэмік А. А. Губер.

Г. ЕЎДАКІМЕНКА,
дэлегат XIII Міжнароднага кангрэсу гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі КПСС і навуковага камунізма.

ЦІКАВАЙ АТРЫМАЛАСЯ

Па ініцыятыве універсітэцкай бібліятэкі і кафедры рускай літаратуры на 1-ым курсе рускага аддзялення гісторыка - філалагічнага факультэта была праведзена літаратурная канферэнцыя, прысвечаная аналізу аповесці У. Амлінскага «Жыццё Эрнста Шаталава».

Кароткім уступным словам канферэнцыю адкрыла дацэнт В. Р. Ахрыменка. Яна сцісла ахарактарызавала Уладзіміра Амлінскага як пісьменніка, які прыйшоў у літаратуру ў пасляваенны перыяд, вызначыла асноўную праблематыку яго папулярнай сярод нашай моладзі аповесці «Жыццё Эрнста Шаталава».

Пасля гэтага пачалі выступаць студэнты: М. Карабко, А. Варабей, Е. Васюкова, В. Яромкін, Я. Краўцова, І. Краўзава, М. Календа, Н. Даніловіч, М. Мятліцкая, Н. Міхалеўская, С. Ляонцьева, А. Вішнеўская.

Яны шчыра выказвалі свае думкі пра твор, у якім, у прыватнасці, пастаўлены этычныя праблемы.

У сапраўды творчай абстаноўцы маладыя літаратары дзяліліся сваімі думкамі, назіраннямі, вывадамі, навеянымі чытаннем аповесці У. Амлінскага. Разабрацца ў складаных пытаннях ім дапамагалі выкладчыкі В. Р. Ахрыменка і Л. С. Кудраўцава, а таксама супрацоўнік бібліятэкі Р. Р. Хазанава.

Вынік канферэнцыі падвёў загадчык кафедры рускай літаратуры прафесар П. П. Ахрыменка. Ён падкрэсліў вялікае значэнне падобных мерапрыемстваў. Канферэнцыя атрымалася цікавай і змястоўнай.

Наш кар.

«Мы шагаем, мы шагаем
По песку и по гравию...»

Юнакі і дзяўчаты, якіх вы бачыце на гэтым здымку, крочаць не па пяску і гравію, як пяецца ў папулярнай песні. Яны — студэнты, будучыя спецыялісты. Але і яны, можна быць упэўненым, будуць крочыць, кажучы сімвалічна, і па гравію, і па пяску. Бо што можа быць больш прывабным, чым рамантыка дарог, натхнёнай працы ў імя Айчыны нашай?

ЗДЗЯЙСНЕННІ НАШЫ І ДУМКІ!

ПАПРАЦАВАЛІ НА СЛАВУ!

Напярэдадні свята адбыўся абласны злёт студэнцкіх будаўнічых атрадаў, дзе былі падведзены вынікі працоўнага семестра 1970 года.

Надзвычай радаснымі аказаліся яны для студэнтаў нашага універсітэта. Нашы атрады занялі першыя тры месцы сярод студэнцкіх будаўнічых атрадаў вобласці.

Вось яны, пераможцы!

АТРАД «ГЕЛІОС-70» (камандзір Уладзімір Мядзведскі, камісар Яўген Бабічаў). **Яму ўручаны пераходны Чырвоны сцяг, Ганаровая грамата абкома камсамола і прэмія ў суме 500 рублёў.**

АТРАД «АМФІБІЯ» (камандзір Леанід Арцёменка, камісар Фёдар Шоба). **Яму ўручаны пераходны Чырвоны сцяг абласнога трэста меліярацыі, Ганаровая грамата абкома камсамола і прэмія ў суме 300 рублёў.**

АТРАД «НЯПТУН» (камандзір Валерый Касюк, камісар Уладзімір Жарын). **Яму ўручаны Ганаровая грамата абкома камсамола і грашовая прэмія ў суме 200 рублёў.**

АТРАД «ПРЫПЯЦЬ-70» (камандзір Андрэй Ляшчынскі, камісар Уладзімір Каротчыкаў) **заваяваў пераходны Чырвоны сцяг трэста «Гомельсельбуд».**

Акрамя гэтага, камсамольскай арганізацыі універсітэта ўручан памятны альбом «Студэнцкія будаўнічыя атрады на будоўлях трэста «Мазырсельбуд» у 1970 годзе».

Сардэчна віншуем вас, дарагія таварышы, з вялікай працоўнай перамогай!

Папрацавалі вы, сябры, на славу,
І вопыту цяпер вам не займаць.
Вы ўсе ўзнагароджаны па праву,
Жадаем і ў далейшых добрых справах
Так трымаць!

На здымку: яны — на другім месцы.

ПОСПЕХІ ЗАМАЦУЕМ

Гэты навучальны год у нашым жыцці асаблівы. Па ўсёй краіне разгарнулася магутнае сацыялістычнае спаборніцтва ў гонар XXIV з'езда КПСС, і таму абавязак кожнага камсамольца быць у першых радах гэтага спаборніцтва.

Мы, студэнты групы Ф-41, разумеем, што наш уклад у агульную справу — выдатная вучоба і актыўны ўдзел у грамадскіх справах.

Прайшло два месяцы заняткаў, і можна сказаць, што справы ідуць нядрэнна. На камсамольскім сходзе мы прынялі пастанову: удзельнічаць у нядзельніку і заробленыя грошы перадаць падшэфнай школе.

Амаль усе студэнты нашай групы з'яўляюцца членамі студэнцкага навуковага таварыства. Мы актыўна ўключыліся ў работу. Радыёфізіка — новая спецыяльнасць у нашым універсітэце, таму стварэнне лабараторый з'яўляецца першачарговай задачай. І мы, першае пакаленне радыёфізікаў ГДУ, прымаем актыўны ўдзел у гэтай рабоце. Зараз выраблясм стэнды па курсу радыётэхнічных вымярэнняў. Самі іх і выпрабоўваем.

Група нашых студэнтаў пад кіраўніцтвам Уладзіміра Герыловіча працуе над стварэннем аматарскага радыёклуба ва універсітэце.

Кожны студэнт нашай групы прымае актыўны ўдзел у грамадскіх справах і вучэбнай рабоце. Мы ўсведамляем, што гэта і будзе наш падарунак набліжаючамуся з'езду Камуністычнай партыі Савецкага Саюза. Першыя вынікі нашай работы ў гэтым навучальным годзе падвядзе зімовая экзаменацыйная сесія. Мы пастараемся не страціць звання лепшай групы універсітэта.

М. ЯЗЕРСКІ,
стараста групы Ф-41,
студэнт 4 курса фізічнага факультэта.

ПРАФСАЮЗ: СПРАВАЗДАЧЫ І ВЫБАРЫ

З УЛІКАМ ЗАПЫТАННЯЎ

30 кастрычніка адбылася справаздачна-выбарная канферэнцыя студэнцкай прафсаюзнай арганізацыі. На ёй са справаздачным дакладам аб рабоце прафкома універсітэта выступіла **В. А. Чыкалёва.**

Старшыня прафсаюзнага камітэта адзначыла, што за справаздачны перыяд уся работа прафкома праводзілася ў цесным кантакце з камсамольскай арганізацыяй. Прафком працаваў над выкананнем задач, якія ставілі перад ім партыйная арганізацыя і рэктарат універсітэта, уносіла свой уклад у справу павышэння якасці падрыхтоўкі студэнтаў.

Прафсаюзны камітэт у сваёй рабоце абапіраўся на факультэцкі прафсаюзны актыў. Хочацца, у сувязі з гэтым, адзначыць добрую работу прафсаюзнага бюро механіка-матэматычнага факультэта, дзе старшынёй Аляксандр Саламаў. Аднак, напрыклад, прафбюро факультэта фізічнага выхавання працавала не ў поўную сілу. Тут не змаглі арганізаваць работу належным чынам, улік членаў прафсаюза не наладжан, пытаннямі быту студэнтаў прафбюро амаль не займалася.

Пэўная ўвага з боку прафкома ўдзялялася рабоце з прафгрупамі. Так, быў праведзен семінар з прафгрупоргамі на тэму «У. І. Ленін аб прафсаюзах». Але гэтага, безумоўна, недастаткова. Новаму саставу прафсаюзнага камітэта неабходна актывізаваць работу з прафгрупоргамі, знаёміць іх з асноўнымі пытаннямі дзейнасці прафсаюзнай арганізацыі, павышаць ролю прафгрупоргаў, а таксама прафсаюзных бюро сярод студэнцтва з такім разлікам, каб пярвічныя арганізацыі былі заўсёды, як кажуць, на адпаведнай вышыні.

Прафком праводзіў конкурс на лепшую акадэмічную групу універсітэта. Значнае месца ў дакладзе ўдзелена пытаням паляпшэння быту і адпачынку студэнтаў. За справаздачны перыяд многія з іх пабывалі ў санаторыях, дамах адпачынку, у спартыўна - аздараўленчых лагерах.

Дакладчык адзначыла, што прафком вялікую ўвагу ўдзяляў правядзенню палітзаняткаў, якія садзейнічалі пашырэнню кругагляду студэнтаў, павышэнню іх палітычнай пісьменнасці.

Ва універсітэце з ліку студэнтаў створана лектарская група, якая праводзіла вялікую работу сярод насельніцтва Гомеля і вобласці.

Прафком сумесна з камітэтам камсамола праводзіў выхаваўчую работу ў інтэрнатах, выяўляў запытанні студэнтаў, якія потым улічваліся ў планах мерапрыемстваў. Адзначана, што ў інтэрнатах універсітэта праведзены цікавыя сустрэчы з ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны, работнікамі юстыцыі і г. д. Разам з гэтым адзначана, што дрэнна працавала культурна-масавая камісія прафкома.

Пасля дакладу разгарнуліся спрэчкі. Студэнт другога курса гісторыка-філалагічнага факультэта Пётр **Раманенка** ўказаў на неабходнасць разгортвання масавай работы па дастойнай сустрэчы XXIV з'езда КПСС. Ён адзначыў карыснасць правядзення ленінскіх чытанняў, конкурсаў на лепшую насценгазету.

Студэнт другога курса фізічнага факультэта Фёдар **Ільін** звярнуў увагу дэлегатаў канферэнцыі на неабходнасць стварэння групы па праверцы работы пунктаў грамадскага харчавання.

Слушным было выступленне члена студэнцкага савета інтэрната № 2 Святланы **Ратынскай**. Яна расказала, як юнакі і дзяўчаты паляпшаюць свой быт. Разам з гэтым С. Ратынская выказала слушныя заўвагі аб рабоце сталовых, аб навядзенні парадку ў інтэрнаце.

Студэнт пятага курса фізічнага факультэта Аляксандр **Саламаў** адзначыў, што дрэнна працаваў акадэмічны сектар прафкома фізічнага факультэта. Выступаючы зазначыў, што на факультэце створана добрая мастацкая самадзейнасць. Ён крытыкаваў універсітэцкі прафком за тое, што апошні не дапамагаў у рабоце прафсаюзным актывістам факультэтаў.

Старшыня прафбюро механіка-матэматычнага факультэта Людміла **Паўленка** ў сваім выступленні расказала аб масавай рабоце факультэцкай прафсаюзнай арганізацыі, падрабязна спынілася на рабоце бытавога сектару.

У спрэчках па дакладу старшыні прафкома універсітэта таксама выступілі Ігар **Эсмантовіч**, сакратар камітэта камсамола **ГДУ**, дацэнт **Т. П. Трацэўская**, прарэктар універсітэта па завочнаму навучанню і іншыя.

Работа прафкома універсітэта прызнана здавальняючай.

Прафсаюзная канферэнцыя выбрала новы састаў прафкома і рэвізійную камісію. Старшынёй прафкома абрана **В. А. Чыкалёва.**

У цудоўны свет матэматыкі

Вестыбюль і калідоры вучэбнага корпуса № 2 запоўнілі хлопчыкі і дзяўчынкі. Гэта вучні восьмых—дзесятых класаў гарадскіх сярэдніх школ.

Розныя яны па ўзросту і характарах, але ўсіх іх аб'ядноўвае прага да ведаў, любоў да «царыцы навук» — матэматыкі. Ужо даўно ўвайшлі яны ў цудоўны свет лічбаў, функцый і лагарыфмаў, свет, поўны асаблівага зачаравання, які дае прастору фантазіі і ўяўленню. Нялегка пазнаць гэты своеасаблівы свет, тут шмат цяжкасцей, перашкод, але пераадольванне іх загартоўвае, робіць чалавека багацейшым, больш разнабаковым.

Мне запомнілася размова дзвюх дзяўчынак.

— Ты чаму прыйшла ў матэматычны? Ты ж вучышся ў музычнай школе.

— Музыка — гэта мастацтва, а без матэматыкі жыць немагчыма. Ці многага даб'ешся ў жыцці, не ведаючы матэматыкі?

Галоўная мэта юнацкай матэматычнай школы заключаецца ў павышэнні тэарэтычнага кругагляду навучэнца, набыцці ім практыкі ў рашэнні задач павышанай цяжкасці, падрыхтоўцы іх да ўдзелу ў матэматычных алімпіядах і да здачы конкурсных экзаменаў у ВНУ.

Праграма школы разлічана на тры гады. У кожным з іх намячаецца вывучыць па шэсць тэм. Пасля праходжання кожнай навучэнцы школы здаюць залік.

Вось некалькі тэм, якія вывучаюцца ў школе: «Абсалютная велічыня і арыфметычны корань», «Даследаванне функцый», «Элементы тэорыі груп» і іншыя.

Заняткі ў матэматычнай школе вядуць кваліфікаваныя спецыялісты універсітэта — дацэнты, кандыдаты навук, выкладчыкі Г. А. Фрыдман, Л. Я. Палякоў, А. В. Раманоўскі, В. Д. Чарток, Н. С. Трусава, В. Н. Бразоўская і іншыя.

Нам актыўна дапамагаюць лепшыя настаўнікі-матэматыкі гомельскіх школ А. Ф. Дуброўскі, С. І. Шэндзяровіч, А. Е. Краўчанка, Е. А. Проніна. У мінулым годзе многа ўвагі рабоце са школьнікамі ўдзялялі заслужаны настаўнік школ БССР І. М. Коўнер і З. А. Расін.

Для кіраўніцтва матэматычнай падрыхтоўкай вучняў сельскіх школ у нас створана завочнае аддзяленне.

Выкладчыцкі састаў матэматычнай школы прыкладзе ўсе сілы для таго, каб дапамагчы юнакам і дзяўчатам прысвяціць свае здольнасці служэнню чалавецтву.

А. БЕКАРЭВІЧ,
намеснік дырэктара гарадской юнацкай матэматычнай школы, кандыдат фізіка-матэматычных навук.

КВІТНЕЙ, МОЙ КРАЙ!

Ты быў, мой краю,
цёмны, занядбаны,
І хлеба не ў цябе было
прасіць,
У пасталах і з торбай
палатнянай
Табе балоты трэ' было мясіць.
Каўтун, а не цырульнік
з косаў русых
Жахлівую прычоску
вырабляў.
Імя твайго народа —
беларусы
З пагардаю твой вораг
вымаўляў.
Цябе гнялі паны, цары
і голад,
Агонь і меч тваю душу
крамсаў,
Ды толькі ў вяках твой
вольны голас
Як сонцасвет, ніколі
не згасаў.
І ленінскаю праўдаю
натхнёны,
З гарэтным іншым людам
беларус
Пайшоў на штурм
вяльможнае кароны
І знішчыў беззаконне
і прымус.
За паўстагоддзе, і крыху
ўжо болей
Ты стаў, мой краю, відны
ўсёй зямлі.
І хлеба ўволю, і да хлеба
ўволю,
І беларусы шчасна зажылі.
Шурпатыя мазолістыя рукі
Цябе ўзнялі вышэй высокіх
гор.
Ты — край машын, культуры
і навукі,
І ніў калгасных, што
шырэй азёр.
— Не верым! Хіба беларус
што кеміць? —
Даўно (ды і не так даўно)
плялі.
А ён — паэт, настаўнік,
акадэмік,
А ён — як след працуе
на зямлі.
Праз сотні ахвяр, і вінных,
і бязвінных,
Праз буру бур, якой была
вайна,
Прайшоў ты, родны край,
грамадзянінам,
І зноўку над табой цвіце
вясна.
Кастрычнік. Месяц нематы
асенняй.
Для нас жа, для савецкіх,
ён — як май.
І як не згасне вечна
імя — Ленін,
Так вечна будзеш ты
квітнець, мой край!

К. КАНСТАНЦІНОЎСКІ.

Набатны звон Хатыні

Над зямлёй лунаюць сцягі. Радасныя, шчаслівыя твары ў людзей. І гэта так зразумела. Сёння — гадавіна Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. 53 гады пераможна крочыць па планеце Вялікі Кастрычнік.

Людзі радуюцца, людзі святкуюць. Радуюцца, святкуюць і савецкія людзі. Але яны таксама і ўспамінаюць. Успамінаюць, цаной якіх ахвяр яны, вобразна кажучы, адстаялі вясну.

Шмат помнікаў на нашай зямлі засталося ад другой сусветнай вайны. Яны ўзведзены ў гонар воінаў-вызваліцеляў. Але нямала помнікаў і іншых, помнікаў спаленым вёскам, мільёнам замучаных, закатаваных. І як бы зборным у гэтым сэнсе з'яўляецца Хатынь.

Хатынь... Гэтае слова нельга вымаўляць без душэўнага ўзрушэння. Яно — абвінавачвае акт жудасным зладзействам фашызму. У памяць аб бязвінных ахвярах, загінуўшых ад рук фашысцкіх галаварэзаў, і ўзведзен на месцы былой вёскі мемарыяльны комплекс.

Нам, студэнтам, вельмі хацелася ўбачыць яго сваімі вачыма. І вось мы ў Хатыні. Нясмела падыходзім да першых помнікаў. Экскурсавод расказвае аб гісторыі стварэння мемарыялу, а таксама аб тым, што адбылося тут у дні вайны і ў тую страшэнную сакавіцкую раніцу 1943 года. Перад вачыма паўстае малюнак трагічнай гібелі вёскі...

Маленькая беларуская вёска, якіх шмат. Жылі тут добрыя, спагадлівыя людзі. Яны былі заняты мірнай працай, селі і ўбіралі вырашчанае, гадавалі дзяцей. Так і ішло б усё сваім парадкам, калі б не вайна.

Фашысты некалькі разоў рабавалі вёску. Апошні іх разбойны налёт стаў апошнім і для Хатыні, і для яе жыхароў. Як груганы, наляцелі сюды карнікі, сагналі ўсіх жыхароў у адрыну і спалілі разам з вёскай. Так было знішчана 149 чалавек, у тым ліку 76 дзяцей. Нейкім цудам у жывых з хатынцаў засталіся Іосіф Іосіфавіч Камінскі і некалькі дзяцей.

Дарэчы, гэта не адзіная вёска, спаленая гітлераўцамі ў гады вайны. Многа разбурана, спалена гарадоў і сёл у Беларусі, у нашай і іншых краінах, якія падвергнуліся варварскаму нашэсцю...

Расказ экскурсавода падыйшоў к канцу. Многія, слухаўшыя яго, плачуць. Сапраўды, нельга стрымаць слёзы, калі ўявіш сабе гэты малюнак. І разам з тым, з глыбінь душы ўзнімаецца гнеўны пратэст. Пратэст супраць бесчалавечнасці, жорсткасці, якая намнога пераўзышла сярэдневяковую, пратэст супраць тых, хто, згубіўшы чалавечае аблічча, паліў і рабаваў, забіваў і вешаў.

Фашысцкія вылюдкі атрымалі сваё. Аднак у свеце зноў неспакойна. На Захадзе падымаюць галовы неафашысты, льецца кроў у Індакітаі, на Блізкім Усходзе. Не, мы не хочам, каб паўтарылася Хатынь, мы не хочам губляць сваіх блізкіх і сяброў. І мы не дапусцім, каб гэта паўтарылася!

Хатынь... Набатны яе звон яшчэ і яшчэ раз напамінае людзям аб крывавых справах фашыстаў. Ён — заклік да ўсяго чалавецтва, які з вялікай дакладнасцю можна выказаць словамі слаўнага сына Чэхаславакіі Юліуса Фучыка: «Людзі, я любіў вас! Будзьце пільныя!».

П. ВЕРАСОВІЧ,
студэнт 4 курса механіка-матэматычнага факультэта.

На здымку: мемарыяльны комплекс Хатынь. Могілкі вёсак.

Фота аўтара.

ЛЮБІМЫ ГОРАД

Горад мой любімы,
Горад мой шумлівы,
Горнецца да ведаў
Сэрца тут маё.

Студэнцкай сцяжынкай,
Тоненькай сцяблінкай,
Як зярняці, сэрца
Прарасло.

Горад мой любімы,
Ты, як дом радзімы,
Універсітэт мой,
Нібы горды птах.

Веды і адкрыцці,
Як бохан на лісцях,
Панясе ён беражна
Па вяках.

Горад мой любімы,
Горад мой гасцінны,
Крочыць гамяльчанка,
Косы, як ручай.
Будзем вельмі рады,
Хто да нашай хаты
Прыедзе ў сваты
Ці на чай.
Горад мой любімы,
Горад мой адзіны,
Універсітэт мой,
Як жа ты падрос!
Будзе хай шчаслівы
Гомель мой шумлівы,
Хай кожнага шчасным
Будзе лёс!

Н. ШКЛЯРАВА,
студэнтка-завочніца 5 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

Да 40-годдзя бібліятэкі ГДУ

АДНА З БУЙНЕЙШЫХ

Бібліятэка Гомельскага дзяржаўнага універсітэта з'яўляецца адной са старэйшых і буйнейшых бібліятэк рэспублікі.

Рыхтуючыся да свайго юбілею, наш калектыў праводзіць вялікую работу па камплектаванню і афармленню бібліятэкі, бібліятэчна - бібліяграфічнаму абслугоўванню чытачоў.

Адначасова мы збіраем матэрыялы аб мінулым, сучасным і будучым бібліятэкі, аб нашых чытачах — выпускніках педінстытута, а затым універсітэта, якія сталі вучонымі, пісьменнікамі, паэтамі, заслужанымі настаўнікамі школ БССР, Героямі Савецкага Саюза, майстрамі спорту, чэмпіёнамі свету, Еўропы, краіны, рэспублікі.

Нас вельмі цікавяць успаміны нашых чытачоў 30-х — 70-х гадоў — студэнтаў і выкладчыкаў. Таму, дарагія чытачы, мы звяртаемся да вас з просьбай дасылаць свае ўспаміны аб бібліятэцы.

Многа цікавага з гісторыі бібліятэкі нам расказала Вольга Васільеўна Сахаміес, былая загадчыца бібліятэкі, якая працавала на гэтай пасадзе каля 30 год.

— Бібліятэка, — гаворыць яна, — была створана ў 1930 годзе ў агра-педагагічным інстытуце, які знаходзіўся ў памяшканні земаддзела па вуліцы Пралетарскай. Гэта была невялікая бібліятэка з кніжным фондам у 5000 экземпляраў, наведвала яе каля 300 чытачоў-студэнтаў і выкладчыкаў. Працаваў у ёй толькі адзін чалавек.

У 1940 годзе быў пабудаван новы вучэбны корпус (па вуліцы Кірава, 119), дзе была размешчана бібліятэка педінстытута імя В. П. Чкалава з абанементам, чытальнай залай (на 150 пасадачных месц), кнігасховішчам.

Да Вялікай Айчыннай вайны кніжны фонд вырас да 120.000 экзэмпляраў. Ім карысталіся каля 700 выкладчыкаў і студэнтаў. Працавала ў бібліятэцы ўжо 4 чалавекі.

У пачатку Вялікай Айчыннай вайны (ліпень 1941 года) пры эвакуацыі маёмасці педінстытута ўдалося вывезці ў горад Амуцінск (РСФСР, Кіраўская вобласць) 18.000 экземпляраў самых каштоўных выданняў.

Уся маёмасць Гомельскага педінстытута, у тым ліку і кнігі, былі перададзены Амутнінскаму настаўніцкаму інстытуту.

У кастрычніку 1944 года з горада Амутнінска вярнулася маёмасць інстытута, а таксама і бібліятэка з кніжным фондам у 10.000 экземпляраў.

У сучасны момант фонд бібліятэкі налічвае 326712 экземпляраў кніг і навуковых часопісаў, якімі карыстаюцца 5330 чытачоў. У бібліятэцы — 22 супрацоўнікі.

Юбілей бібліятэкі ГДУ — асаблівы. Ён адзначаецца ў год ленінскага юбілею, на фінішы пяцігодкі і напярэдадні XXIV з'езда нашай партыі. Калектыў бібліятэкі ўзяў на сябе павышаныя сацыялістычныя абавязацельствы па дастойнай сустрэчы XXIV з'езда КПСС і зробіць усё, што ад яго залежыць, каб дастойна іх выканаць.

Т. КАЛЕНІКАВА,
бібліятэкар.

На здымку: наведвальнікі знаёмяцца з пастаяннай выстаўкай-праглядам навінак літаратуры, якія паступаюць у бібліятэку.

Майстэрства і грацыя. Такая характарыстыка, бадай, найбольш падыходзіць да гэтага здымку. Спецыялістам гімнасткі, ды ці толькі спецыялістам, вядома, які каварны снарад — бервяно. Але гэтая дзяўчына адчувае сябе на ім упэўнена.

І не толькі на ім. А ў выніку студэнтка 2 курса эканамічнага факультэта Людміла Дварэцкая — чэмпіёнка рэспублікі сярод ВНУ па гімнастыцы, майстар спорту.

На здымку: Людміла Дварэцкая на чарговай трэніроўцы.

Увага—спорту на сяле

XVI з'езд ленінскага камсамола ў сваёй рэзалюцыі падкрэсліў неабходнасць пашырэння спартыўнага руху ў вёсцы. Гэтая ж думка выказана і ў пастанове Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі і Савета Міністраў Беларускай ССР аб мерах па далейшаму паляпшэнню фізічнага выхавання навучэнцаў і развіццю спорту ў агульнаадукацыйных школах.

Менавіта ў духу гэтых дакументаў праводзіцца цяпер практыка студэнтаў факультэта фізічнага выхавання нашага універсітэта. Звычайна нашы выпускнікі педпрактыку праходзяць у школах горада. Але ўпершыню група чацвёртакурснікаў была накіравана для праходжання практыкі ў вёску.

Бабіцкая сярэдняя школа Рэчыцкага раёна пабудавана нядаўна. Тут светлая прасторная спартыўная зала, у двары — добрыя пляцоўкі. Сюды на сваю апошнюю практыку прыехалі Уладзімір Марыеўскі, Станіслаў Нікольскі, Віктар Корнеў, Зоя Старыкава і Наталля Лысенка. Пасля знаёмства са школай і педагагічным калектывам будучыя спецыялісты з галавою акунуліся ў спартыўнае жыццё. Яны самастойна праводзілі ўрокі, заняткі ў секцыях, наладзілі рэгулярныя трэніроўкі.

Трэба адзначыць, што дырэктар школы Барыс Пятровіч Панглiш паклапаціўся аб стварэнні для студэнтаў добрых жыллёвых умоў, над імі ўзялі шэфства вопытныя выкладчыкі фізкультуры Міхаіл Фёдаравіч Шпадарук і Валянціна Арсенцьеўна Пракаповіч. Прайшлі першыя тыдні практыкі і прыйшла першая радасць — у першынстве Рэчыцкага раёна па кросу каманда Бабіцкай школы заняла трэцяе месца. Удала выступілі ў розыгрышы кубка па футболе рабяты 5—7 класаў. У фінальнай сустрэчы яны перамаглі каманду Бронненскай сярэдняй школы.

Апрача спартыўных заняткаў, практыканты актыўна ўдзельнічалі ў грамадскім жыцці школы, выступалі з лекцыямі і гутаркамі.

Аказалі рабяты школе і практычную дапамогу. Сумесна з актывістамі яны абсталявалі два сектары для кіданняў, прывялі ў належны стан валейбольныя і баскетбольную пляцоўкі.

Міхаіл Фёдаравіч Шпадарук адзначае, што практыканты працуюць з поўнай аддачай, паказваюць добрае веданне тэарэтычных і практычных пытанняў фізічнага выхавання. Яны ўмеюць праводзіць вучэбна-выхаваўчы працэс і пазакласную работу з дзецьмі.

Першая практыка на сяле — гэта першая ластаўка ў рабоце нашага факультэта па дапамозе сельскаму спорту. Спадзяёмся, што правядзенне педагагічнай практыкі ў школах Гомельшчыны стане добрай традыцыяй.

В. МАРЧАНКА,
выкладчык факультэта фізічнага выхавання.

ВЕСТКІ З ПРАКТЫКІ

Здымкі для гэтага нумару газеты зрабіў **А. Рудчанка.**

Рэдактар **К. КАЛІНАЎ.**

АЗ 32494 «Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университета (на белорусском языке). Адрас рэдакцыі: Гомель, вул. Савецкая, 108. Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржаўнага Камітэта Савета Міністраў БССР па друку. Гомель, Савецкая, 1. Зак. 6299